

Verkenning Chemours en Westerschelde - RIVM

Kennissessie gemeenteraad Dordrecht, 12 november 2024

Janneke Elberse

Verkenning (Janneke.Elberse@rivm.nl)

Astrid Bulder

PFAS-onderzoeksprogramma RIVM

PFAS-onderzoeksprogramma RIVM

- Eerste fase afgerond, voortgangsrapportage gepubliceerd
[PFAS-onderzoeksprogramma RIVM. Inventarisatie beschikbare informatie en afbakening onderzoek | RIVM](#)
- Update programmawebste met onderzoeksinformatie
[PFAS-onderzoeksprogramma | RIVM](#)
- Planning: einde programma medio 2026.
Komende belanghebbendenbijeenkomst eind februari/begin maart 2025.
- Bereikbaar: PFASonderzoeksprogramma@rivm.nl

Verkenning van de behoeften en meerwaarde onderzoek rond Chemours/Westerschelde

Motie:

- › Net als bij TSN een 'gezondheidsonderzoek' bij Chemours
- › Omwonenden én werknemers
- › Ook Westerschelde

AD.nl

<https://www.ad.nl> › Algemeen Dagblad › Binnenland

Kabinet wil gezondheidsonderzoek bij Chemours

27 okt 2023 — Het kabinet wil een breed **gezondheidsonderzoek** laten uitvoeren bij omwonenden en (ex-)werknemers van **Chemours**. Het RIVM geeft daar binnen ...

Doel van de verkenning

Duidelijkheid geven over:

- I. de vragen, zorgen en behoeften die er zijn bij omwonenden,
- II. meerwaarde van onderzoek in relatie tot gezondheid
- III. advies over mogelijkheden voor het uitvoeren van onderzoek

Stappen in de verkenning Chemours

1. Vraag en afbakening

- Wat gaan we precies doen, welke gebieden nemen we mee?
- Wat is al bekend over zorgen en vragen over Chemours en PFAS?

2.a Verkennen vragen en zorgen

- Vragenlijst bewoners
 - Breed in beeld krijgen welke zorgen, vragen er leven
 - Meerwaarde onderzoek
 - Ideeën voor onderzoek
- Groepsgesprekken
 - Verdiepen ideeën voor onderzoek (argumenten)

2.b Deskstudie

- Welk onderzoek is gedaan?
- Welk onderzoek is mogelijk

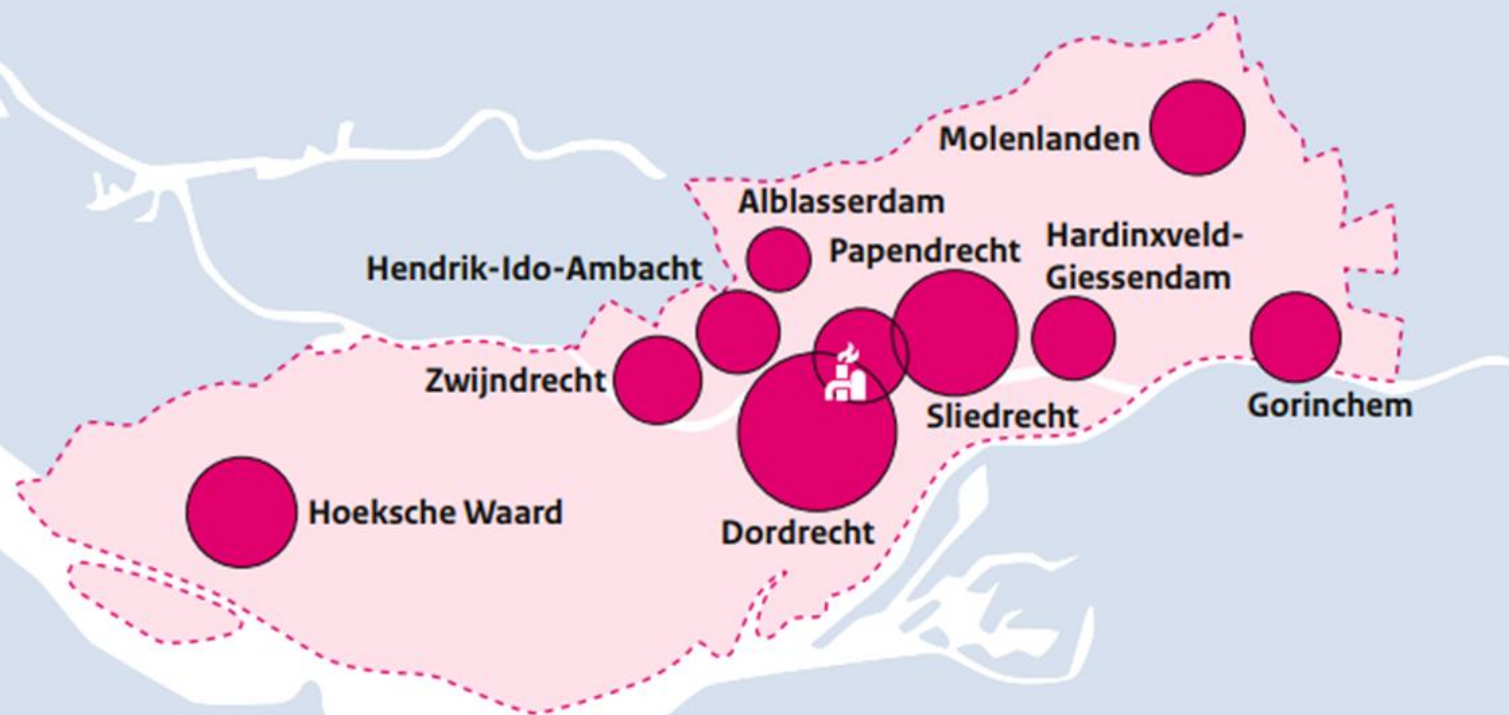
2.c Gesprek Chemours

3. Synthese

- Advies aan Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

2.601

deelnemers vulden de vragenlijst volledig in.
Hier komen ze vandaan:

De deelnemers** beschrijven hun relatie met Chemours als volgt:

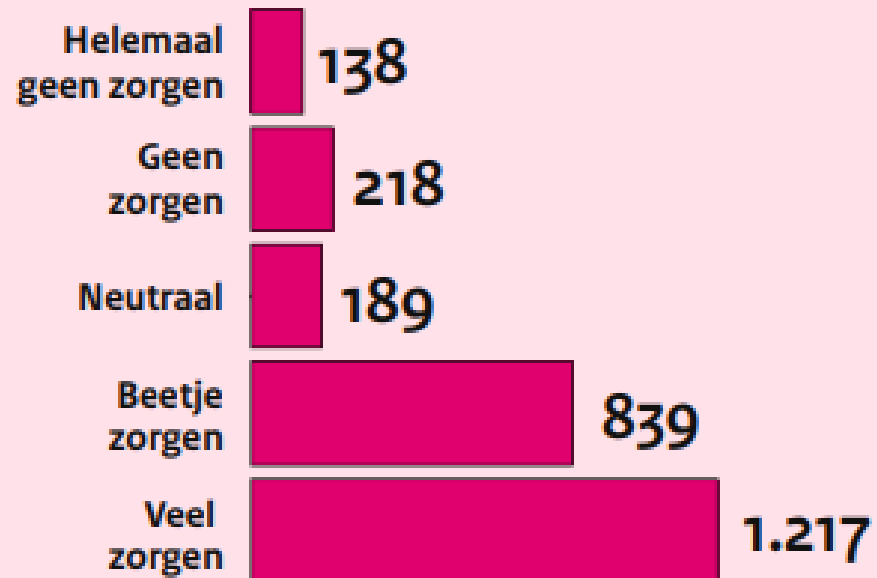

Deelnemers zijn qua leeftijd, geslacht en opleidingsniveau niet representatief voor lokale bevolking

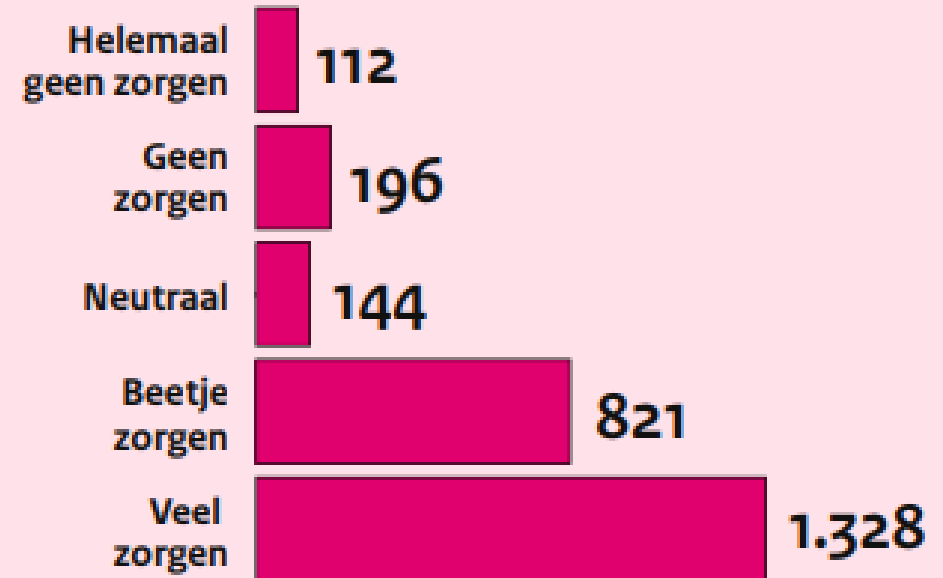

Maken deelnemers zich zorgen over gezondheid?

Chemours

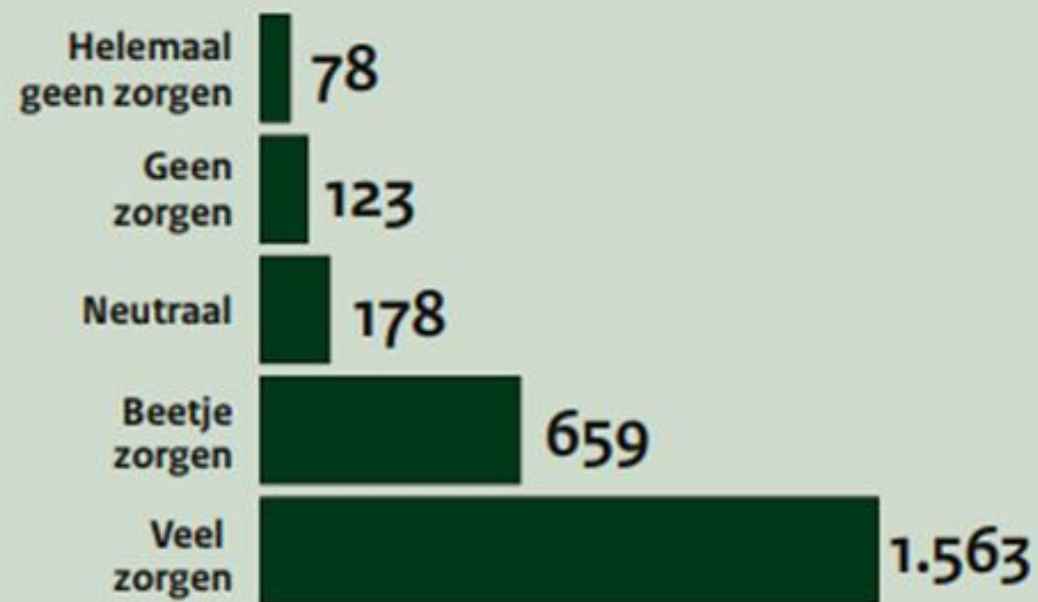
PFAS

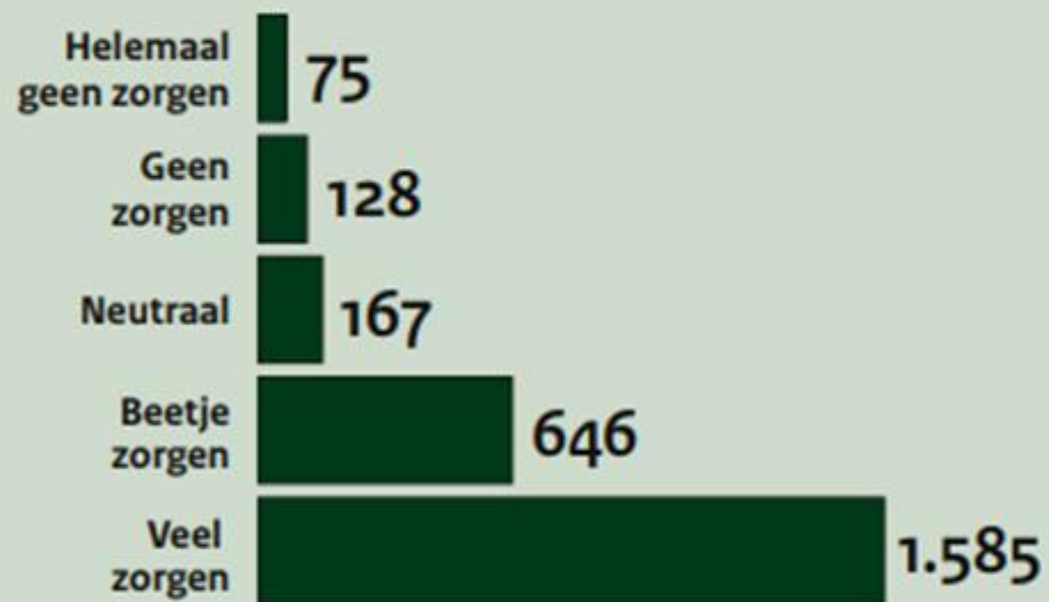

Maken deelnemers zich zorgen over het milieu?

Chemours

PFAS

Hoe komt PFAS bij mij in de omgeving terecht?

Kan ik nog wel eten uit mijn moestuin?

Ik weet niet waar ik begrijpelijke en betrouwbare informatie kan vinden.

Gevolgen voor de natuur en dieren

Hoeveel wordt er uitgestoten?

Er wordt te weinig aan gedaan door het bedrijf en de overheid.

Ik woon hier al mijn hele leven, wat is de kans om ziek te worden?

Wat betekent PFAS voor mijn gezondheid?

Welke ziektes kun je krijgen?

Zit het in de bodem en het water in mijn buurt?

Waarom wordt economie belangrijker gevonden dan gezondheid?

Hoe krijgen we het weg?

Wat zijn de lange termijn effecten van PFAS?

Voorlopige resultaten

1. Oproep tot actie!

- Stoppen van uitstoot, lozing PFAS
- Gebruik alternatieven voor PFAS

2. Informatiebehoefte

- Website met huidige kennis en overzicht van (lopende) onderzoeken
- Overzicht van normen/waarden PFAS
- Informatie om te helpen bij afwegingen (voeding, zwemmen): handelingsperspectief

3. Verantwoordelijkheden: bedrijf, overheden (VTH)

4. Behoefte aan meer inzicht, duidelijkheid, kennis: onderzoek

Vaak genoemde ideeën voor onderzoek

Hoeveelheid PFAS in de leefomgeving

- Algemeen
- Specifieke locaties

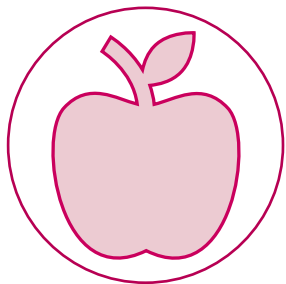
PFAS verwijderen uit de leefomgeving

Effect op natuur, ecosysteem en dieren

Vaak genoemde ideeën voor onderzoek

PFAS in voedsel

- Hoeveel
- Welk voedsel
- Drinkwater

Wat kun je doen om minder PFAS binnen te krijgen?

Hoeveelheid uitstoot en lozing Chemours/bedrijven

Vaak genoemde ideeën voor onderzoek

Kans op ziekte

- Algemeen
- Specifieke activiteit / voedsel
- Lange termijn effecten/ volgende generaties

Gezondheid van de bevolking

- Effecten
- PFAS waarden in bloed

Planning:

- Half november publicatie kennisnotitie
- Aan ministerie IenW hoe hier vervolg aan te geven
- Begin 2025 uitgebreidere rapportage RIVM

Dank voor uw aandacht